

Negatif Öncüden Pozitif Öncüye

08.05.2019 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: *DKP ABD Başkanı Bob Avakian'ın aşağıdaki yazısı ilk kez 22 Aralık 1996 tarihinde Revolutionary Worker'ın 887. sayısında yayınlanmıştır. Bu yazı proletaryanın orta sınıflarla ilişkisi açısından güncelliğini korumaktadır ve devrimci stratejiler açısından önemli bir meseleyi içermektedir. Kaynak için bkz: <https://revcom.us/a/chair/uflp/ba5.htm>*

Teknolojideki, ekonomideki ve “sosyal sınıfların konfigürasyonundaki” genel değişikliklerin stratejik olarak çalışmalarımız açısından ne kadar olumlu objektif koşullar yarattığını anlamamız ve proleter devrim olasılığını uluslararası alanda olduğu kadar “canavarın karnında” da hayata geçirmek için anlayışımızı derinleştirmeye devam etmemiz oldukça önemlidir.

Birkaç yıl önce RW’de yayınlanan “Communications” yazı dizisinde, ana makalelerden biri düşmanın gücüne nasıl bakılması gerektiği ve bununla nasıl başa çıkılacağı meselesi üzerineydi. “Communications”* yazı dizisi, esas olarak ABD’deki yönetici sınıfın elinde bulundurduğu iki temel gücü tanımlıyordu. Birisi askeri gücü - kısaca “tamamı bundan ibaret” olarak adlandırdığımız şeydi. Ve diğer güç, sistem açısından “dengeleyici” ve koruyucu bir güç olarak işleyen “Amerika’nın büyük orta sınıfıydı”. “Communications” dizisinde, bu “büyük orta sınıf” türünün kitlelerin aklına belirli bir anlamda yattığı söylenirken, bu “büyük orta sınıf” monolitik - yani tek tip ve farklılığı bulunmayan bir blok olarak görmememiz gerektiği de vurgulanmıştı. Bu “büyük orta sınıf” pek çok farklı tabakadan oluşur ve bu çeşitli tabakalar arasında stratejimizi nasıl işler hale getirip uygulayacağımızı öğrenmek durumundayız. Fakat halen devam eden ekonomik-sosyal dönüşümlerin -her ne kadar stratejik açıdan daha elverişli olsa da- gündeme getirdiği mevcut durumlardan birisi, bu büyük orta sınıfın kitleler üzerinde bir ağırlığının bulunması ve burjuvazinin sarsılmasını engelleyen bir tampon görevi görmesi durumudur.

Burjuvazi adına çeşitli yorumcular ve analizciler de bu konuda yorum yapmaktan eksik kalmıyorlar. Bir süre önce RW'de, Bostonlu bir bankacının, "dünya ekonomisindeki değişimler artık beyaz ve mavi yakalı işçilerimize burjuva bir yaşam tarzı veremeyeceğimiz anlamına geliyor" şeklindeki yorumuna yer verilmişti. Veya Emek Sekreteri Robert Reich, entelektüel işçilerin yüzde 20'si ile ("sembolik analizciler" veya onlara artık ne isim veriliyorsa) koşulları gerileyen halkın yüzde 80'i arasında kutuplaşma olacağını belirtmiş durumda. Bu durumu daha derinden anlamamız gerekiyor. Fakat burada bariz bir şeyler olduğu, stratejik açıdan bu gelişmenin kendi adımıza olumlu olsa da, taktiksel açıdan pek çok zorluğu gündeme getirdiği de açıktır.

Başka bir deyişle, iki büyük güçten biri, şu an kendi sistemlerinin işleyişi sonucunda zayıflamaktadır - ve bu durumdan çıkan siyasi faydayı nasıl maksimize edeceğimizi bulmak zorundayız. Ancak elbette, bu durumun aynı zamanda çelişkili olduğunu ve bunun öznel (yani, politik ve ideolojik açıdan) etkilerinin şu anda çok keskin bir çelişki şeklinde bulunduğunu da kabul etmek zorundayız. Hepsi olmada da, bu derin değişikliklerden etkilenenlerin pek çoğu "kendiliğinden" sağa (ve "radikal sağ" hareketlere vb.) doğru yöneliyorlar. Bu durum yeniden kutuplaşmanın önemini göstermektedir.

Konuya yönelik bir başka "bakış açısı", "gerçek proletaryanın" öncü rolünden işleyişe bakmanın bir başka yönü ise -Siyah halk kitlelerinin ve diğer ezilen milletlerden kitlelerin özel rolünü de içermek kaydı ile- bu "yeni teknolojik çağda" şöylesi bir formülasyon ile tanımlama yapılabileceğini gösteriyor: **"negatif öncüden pozitif öncüye"**. Bununla demek istediğim şey, tarihsel olarak, "yüksek teknoloji" saçmalığı dalgasından önce dahi, tüm bir "sona kalan dona kalır" fenomenin Siyah proleterlerin ve ezilen milletlerden diğerlerinin mevcut gerçekliğinin devam eden bir parçası olması durumudur. Ve bu "yüksek teknolojiyle" ilgili hadisenin özellikle akut bir ifadesi bulunmaktadır.

Yeniden Kutuplaşma İhtiyacı

Jeremy Rifkin'in *"The End of Work"* adlı kitabında söylenenlerden biridir bu. Rifkin ilginç bir noktaya değinir ve bu nokta, bence politik ve ideolojik açıdan oldukça önemli bir noktadır. Gerçekten de onlarca yıldır, özellikle de Siyahi halk, bu teknolojik devrimin etkilerini yıkıcı

şekillerde ve “iş gücünün” mavi yakalı ve beyaz yakalı diğer kısımlarından çok daha önce yaşadı. Bu durumun oldukça doğru olduğunu düşünüyorum ve “negatif anlamda öncü” veya “negatif öncü” derken, bu teknolojik değişikliklerin tümünde, ilk önce ve en çok darbe yiyenler açısından öncü olmayı, beyaz üstünlenmeciliğinin bütün yapısıyla birlikte nasıl işlediğini kastediyorum.

Rifkin gibi insanların söylediklerinin sistematikleştirilmesi, bunların yeniden kalıba dökülmesi, elenmesi ve yeniden sentezlenmesi gerekiyor. Fakat burada önemli ve hatta derin bir şey bulunuyor. Bu teknolojik değişikliklerin pek çoğu toplumda geniş bir şekilde -mavi yakalıların diğer katmanlarına, beyaz yakalı işçilere- ciddi dalgalar halinde uygulanmaktadır. Eğer işsiz değilseniz, şu an işinizden daha az ücretli bir işe “geri dönüşüm” gerçekleştirebiliyorsunuz; ve sonra tekrar aşağıya doğru “geri dönüşüm” gerçekleştirebiliyorsunuz; ve sonra belki de bir işi “bulamayacak kadar” aşağıya gidiyorsunuz: bu durum, daha ayrıcalıklı orta tabakaları da içeren önemli bir fenomendir ve bu yüzden bahsettiğim bu kesimler, Siyahi halk açısından zaten onlarca yıldır devam eden bir durumu, yani insan emeğinin yerini alan teknoloji dalgalarıyla en önce ve en sert şekilde kendilerine etki eden olumsuz bir durumu şu an bir dereceye kadar benzer şekilde deneyimliyorlar.

Egemen sınıflar bu durumun gayet farkındalar ve açıkçası istediği ve ihtiyaç duydukları böylesi bir kutuplaşma durumu devam etsin diye çokça çalışıyorlar. Çeşitli şekillerde bu çizgiyi dayatıyorlar, “Birilerinin bu pislik için hesap vermesi gerek” deniliyor - çünkü burjuva yaşam tarzının keyfini süren pek çok mavi yakalı ve beyaz yakalı işçinin artık bu durumu devam ettiremeyeceği bir gerçek. Egemen sınıflar, bu intikam nosyonunu ve bu tabakalar arasındaki rövanşist eğilimleri desteklemeye çalışıyorlar: “birilerinin bunun hesabını vermesi gerek - ve tüm bu pislik için öncelikli olarak birileri hesap vermeli.”

Burjuvazinin kutuplaşmayı körüklemesinin yolu şu şekildedir: *“Hayal kırıklığını ve öfkeni, her zaman senden daha kötü durumda olan ve en alttakiler de dahil olmak üzere bu teknolojik değişim dalgaları tarafından en çok darbe yemiş olan insanlardan çıkar.”* Bu durum kendiliğinden bir şekilde işliyor, çünkü orta tabakadaki insanların ve daha ayrıcalıklı tabakaların yaşamlarının tanımlayıcı niteliği, önemli ölçüde kendilerini proletaryanın alt bölümünden ve

ezilen uluslardan ayırmak şeklinde belirleniyor. Burjuva toplumunda ve burjuvazinin halkı belirlediği biçimlerde durum böyledir. Bu durum, insanların kendilerini nasıl tanımladıklarına, yaşam tarzlarına ve genel olarak yaşamlarına ilişkin önemli bir bileşen haline gelmiştir. Bu kesimler, şu an toplumun çeşitli tabakalarından kendilerini diğer tabakalardan ayırmaları şeklinde bir dayatmanın geldiğini görüyorlar, dolayısıyla kendiliğinden bir şekilde burjuvazinin bu durumdan çok fazla çıkarı bulunuyor ve sürece yönelik manipülasyon yapmaları ve bir kutuplaşma yaratmaları açısından da büyük bir temele sahipler.

Yeniden kutuplaşmada çok önemli bir görevimiz var. Bu orta katmandaki insanlara şu soruyu sormalıyız: **“Bakın, öfkenizi yansıttığınız bu insanlar bu yolda alaşağı edildiler ve sizden çok kötü durumdadır. Belki tamamen aynı şekillerde, aynı derecede ve aynı yoğunlukta değil, ancak aynı ekonomik, toplumsal ve siyasi güçler tarafından önemli açılardan aynı doğrultuya sürükleniyorsunuz. Şimdi, ya sizlere de bunu yapacak güçlerle birlikte olursunuz ve hıncınızı öncelikle zarar gören ve daha kötüsünü yaşayanlardan (“negatif öncülerden”) çıkartırsınız, veya bu kitlelerde kendi kaderinizin farkına varırsınız -kaderinizin onlar gibi olacağını farkına varırsınız- ve onlarla birleşerek bu durumdan gerçekten sorumlu olanlara karşı ve tüm toplumu değiştirmek için mücadele edersiniz, çünkü bunların yaşanıyor olması aslında gerekli bir durum değildir.”**

Ele almamız gereken temel bir nokta var. O da tüm bu kaçınılmazlık üzerine konuşmalardır: İşletmelerde küçülmenin “kaçınılmaz” olduğu, teknolojik değişikliklerin zorluklar getirmesinin ve insanların işten atılmasının “kaçınılmaz” olduğu, bu durumun kitlesel ayaklanmalara neden olacağı ve sonucunda insanların acı çekmelerinin “kaçınılmaz” olduğu gibi... Doğrusu bunlar tamamen kaçınılmaz şeyler değildir. Bu tip durumlardan ancak mevcut sistemin sınırları içinde kalmaya devam edilirse “kaçınılamaz” ve evet, mevcut sistemde bunlardan “kaçınılamaz”. Fakat bunun dışına çıkmak ve bu sınırların ötesine bakmak gerekir, bu pisliğin tarihin bu aşamasında dünyada ve toplumda devam ediyor olması tamamen gereksiz bir şeydir.

Emperyalizm aşamasındaki kapitalizmin altında yatan çelişkiler tarafından biçimlenen dünya ekonomisinden dolayı -ki bu tamamen demode bir sistemdir- bu pislik “gerekli ve malum” ve

kaçınılmazdır. Eğer bir dakikalığına bu durumun dışına çıkarsak, tüm üretici güçlerin geliştirildiği ve serbest bırakıldığı bir durumda dünyadaki halkların büyük bir çoğunluğunun böylesi bir durumdan geçecek olmasının saçma olduğu görülecektir.

Sonuç olarak, bu durum yeniden kutuplaşmanın (repolarizasyonun) üzerinde çalışmamız gereken önemli yönlerinden biridir. Ve biraz provokatif bir ifadeyle şu şekilde düşünebilirsiniz: **“Negatif öncüden pozitif öncüye”**, teknolojik gelişmeler sonucunda ilk önce ve en sert şekilde darbe alandan ve “yüksek teknoloji devriminden”, bütün bu durumlara neden olan “yüksek teknoloji devriminden ve sonuçlarından” zarar gören herkese önderlik yapacak, ekonomik ve toplumsal durumları dönüştürerek kitleleri özgürleştirecek pozitif öncüye. Ve elbette bunu gerçekleştirebilmek proletaryanın bir sınıf olarak toplanması ve bu bayrağı taşıması meselesidir, ve partimizin “öncünün öncüsü” olarak bu durumda belirleyici bir rolü bulunmaktadır.

* *“The Enemy’s Strength–How to Look at It, How to Deal with It,”* RW#694, 21 Şubat 1993.